

การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

The Development of a Differentiated Supervision Model to Enhance Classroom Action Research Competency of Teachers in Bangkok Archdiocese, Educational Region 5

ยุพิน ยืนยง*

Yupin Yuenyong

วัชรรา เล่าเรียนดี**

Watchara Laowreandee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และ 2) ประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 11 คน และนักเรียน จำนวน 328 คน จาก 3 โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ คือ 1) โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ 2) โรงเรียนนักบุญเปโตร และ 3) โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบแบบสอบถาม แบบสังเกต และประเด็นสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Wilcoxon Signed Ranks Test ค่า t - test แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน มีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้
- 2) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ พบว่า (1) ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพการนิเทศอยู่ในระดับสูงมาก และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูงมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด (3) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop a differentiated supervision model to classroom action research competency of teachers in Bangkok Archdiocese, educational region 5, and 2) evaluate the implementation of the differentiated supervision model for the enhancement of classroom action research competency. The research sample included 11 teachers and 328 students from three schools in Bangkok Archdiocese, educational region 5, namely, 1) Joseph Upathom School 2) St.Peter School and 3) Boscopitak School. The research instruments were a document analysis form, interview, tests, questionnaire, observation forms, and focus-group items. Data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, Wilcoxon Signed Ranks Test, t-test dependent, and content analysis.

The results of the research were as follow.

1) The differentiated supervision model for the enhancement of classroom action research competency named “CIPE Model” consisted of principles, objectives, four-step procedures and model implementation conditions.

2) The empirical data that supported the effectiveness of the differentiated supervision model developed were as follows: (1) teacher supervisors showed a very high level of competency in differentiated supervision and their knowledge on classroom action research before and after the implementation of the supervision model at a was significantly different at the .05 level. (2) teachers supervisees of which their knowledge on differentiated supervision before and after the implementation of the supervision model was changed at a significantly different at the .05 level. They also showed a very high level of competency in classroom action research. They were satisfied with the differentiated supervision model at the most satisfaction level. (3) It was found that students' learning outcomes before and after the implementation of the supervision model were statistically different at the .05 level.

บทนำ

การศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศคือคุณภาพของคน และการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคน ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสามารถพัฒนาคนในประเทศให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม ย่อมเป็นรากฐานสำคัญในการ

สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของประเทศในทุกด้าน

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศให้มีความรุ่งเรืองทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยีนั้น ครู ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน วิชาชีพครูจึงควรเป็นวิชาชีพของคนเก่ง คนดี ในสังคม ครูควรเป็นต้นแบบของความดีงาม เพราะหน้าที่ของครูมีความสำคัญและยิ่งใหญ่ ซึ่งรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ให้ความสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545: 38) แต่จากการประเมินผลของหลายหน่วยงาน พบว่า การพัฒนาครูที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ข้อมูลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 1-2) กล่าวว่า จากการ ประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา นับจาก การที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นเวลา 10 ปี พบว่า มีหลายเรื่องที่ไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ขาดแคลนครู คณาจารย์ ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ได้คนเก่ง คนดี และใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ และการพัฒนา ครูประจำการยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายทั้ง ด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนั้น ข้อเสนอในการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง (พุทธศักราช 2552 - 2561) จึงได้กำหนดประเด็นสำคัญของระบบการ ศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน คือ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ให้สามารถจัดการเรียน การสอน วิจัย และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี และการใช้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ, 2552: 20-21)

นอกจากข้อเสนอการปฏิรูปครูดังกล่าวแล้ว ในการพัฒนาครูจำเป็นต้องพิจารณามาตรฐาน วิชาชีพครูซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนา โดย พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2546 มาตรา 49 กำหนดมาตรฐาน วิชาชีพครูไว้ 3 ด้าน คือ 1) มาตรฐานความรู้และ ประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน ซึ่งในมาตรฐานความรู้นั้น ได้กำหนดสาระความรู้และสมรรถนะในเรื่องต่าง ๆ 9 เรื่อง สาระความรู้ที่ 7 คือ การวิจัยทางการศึกษา

ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทั้งตัวครูและ ผู้เรียนในยุคปัจจุบันซึ่งต้องใช้การวิจัยเป็นพื้นฐาน โดยครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการวิจัย รูปแบบ และการออกแบบการวิจัย กระบวนการและสถิติ เพื่อการวิจัย รู้จักทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู และแก้ปัญหา โดยจะต้องมีสมรรถนะที่จะนำผลการ วิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและสามารถทำ วิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับ คุณลักษณะครูดีในประเทศไทยด้านความรู้ของครู ที่ต้องมีความรู้ด้านการวิจัย วิทยาการคอมพิวเตอร์ และภาษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ (เมธี ปิณฑนันทน์, 2552: 47) สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 24 ที่กำหนดให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำการ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรูที่เหมาะสมกับผู้เรียนใน แต่ละระดับการศึกษา

นอกจากข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เน้นถึงความ สำคัญจำเป็นในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ในด้านการวิจัยแล้ว ยังมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ กล่าวถึง ความจำเป็นที่ครูจะต้องทำการวิจัย หรือ ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและ พัฒนาผู้เรียน เช่น ครูรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544: 4) กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ ของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ไปสู่ความ เป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยจะช่วยให้ครูเป็น นักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะ ช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงาน อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ เป็นระบบ และผลจากการ วิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการ

ทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นก็คือ ผู้เรียน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ตามที่ หลักสูตรต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของ สังคมทั้งตัวครูและผู้เรียน สอดคล้องกับกระทรวง ศึกษาธิการ (2548: 12) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของ การวิจัยในชั้นเรียนทำให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามศักยภาพ สูงสุดของผู้เรียน การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียน การสอนจัดเป็นการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากการ ปฏิบัติการวิจัยในบริบทของชั้นเรียนตรงตามนิยาม ของการวิจัยในชั้นเรียน ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 1) ทิศนา ขัมมณี (2540: 98) และ ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2540: 12) และวัชรรา เล่าเรียนดี (2553: 150) ได้ให้ความหมายของการวิจัยใน ชั้นเรียนในทำนองเดียวกันว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นความจริง ที่เชื่อถือได้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ในบริบทของชั้นเรียน โดยมีครูเป็นนักปฏิบัติการวิจัย และใช้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง การทำวิจัยปฏิบัติ การในชั้นเรียนช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจงานสามารถเลือกแนวทางที่มีเหตุผลและ สร้างสรรค์ในการตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ครูเกิดการเรียนรู้หรือมีนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์กับ การจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูเกิดการพัฒนา ตนเอง แต่จากการศึกษาสภาพและข้อมูลพื้นฐาน ภาคสนามด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร ดำรา งานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ เกี่ยวกับสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควรและมีสภาพปัญหา เช่นเดียวกับครูในสังกัดอื่น ๆ กล่าวคือ ครูมีการทำ วิจัย แต่การดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่ทำเพื่อให้มี

ผลงานตามนโยบายและเงื่อนไขทางวิชาชีพ ไม่ได้ทำ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และครูยัง ไม่สามารถทำวิจัยที่ถูกต้องด้วยตนเองอย่างมั่นใจ รายงานวิจัยของครูยังขาดคุณภาพ ต้องมีการปรับปรุง แก้ไขอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการวิจัยทาง การศึกษาในประเทศไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่ยัง ไม่สามารถดำเนินการวิจัยและเขียนรายงานการวิจัย ได้อย่างถูกต้อง โดยมีครูส่วนน้อยที่สามารถทำวิจัย ได้อย่างมีคุณภาพซึ่งต้องมีที่เลี้ยงหรือที่ปรึกษา คอยดูแลให้คำแนะนำใกล้ชิดอย่างต่อเนื่อง จาก ปรัชญการณของสภาพปัญหาดังกล่าวนี้อ สอดคล้อง กับ สุวิมล ว่องวาณิช (2548: 5-6) ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวิจัยและการพัฒนาครูได้สรุปรวบรวมสาเหตุ ที่ทำให้การวิจัยของครูไม่ก้าวหน้า คือ ความรู้ของครู ที่ได้จากการอบรมไม่เพียงพอที่จะทำให้ครูสามารถ ทำวิจัยแบบเป็นทางการได้โดยลำพัง รายงานการวิจัย ของครูมีข้อบกพร่องมากในเกือบทุกขั้นตอนของ การทำวิจัย และในการทำวิจัยครูไม่ได้มีที่เลี้ยงช่วย ในการทำวิจัย ทำให้ครูทำวิจัยไม่สำเร็จและไม่มี คุณภาพ ด้วยเหตุนี้จึงต้องเร่งรัดพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการวิจัย และสามารถทำวิจัยได้ อย่างถูกต้องเกิดผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูได้ อย่างแท้จริง จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ พบว่า กระบวนการที่สามารถช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหานี้ได้คือ การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการ สอน ดังที่ และปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 28) และ วัชรรา เล่าเรียนดี (2553: 7) กล่าวว่า การนิเทศการสอนคือ การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เป็นการ พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่ส่งผลโดยตรงต่อ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ พิชเชอร์

(Fischer, 2008: 1) ยังได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสามารถนำการนิเทศการสอนมาส่งเสริม พัฒนาการเรียนการสอนและช่วยเหลือในการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย เนื่องจากการนิเทศการสอนเป็นทั้งกลยุทธ์และเทคนิควิธีการหนึ่งในการช่วยให้ครูปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาวิชาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจากหลักการ แนวคิด เป้าหมายที่แท้จริงของการนิเทศที่มุ่งการช่วยเหลือ แนะนำครูให้มีการพัฒนาในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่เหมาะสมกับครู และศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน จะสามารถช่วยให้ครูมีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ แกลทฮอร์น (Glatthorn, 1984: 5) ซึ่งกล่าวว่าการนิเทศการสอนแบบหลากหลายวิธีการเป็นการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่สามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ภายในโรงเรียนทุกแห่ง ความเหมาะสมของการใช้วิธีการนิเทศแต่ละวิธีขึ้นอยู่กับความพร้อม ความต้องการ ความสนใจ แรงจูงใจ และศักยภาพของครู ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบผลสำเร็จและช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ได้จริงและมีความเหมาะสมกับสภาพบริบทขององค์กร อันจะนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

2. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ด้วยวิธีการดังนี้

2.1 ประเมินสมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้นิเทศ

2.2 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้นิเทศ

2.3 ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้รับการนิเทศ

2.4 ประเมินสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ

2.5 ประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ

2.6 ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE Model ตามแนวคิดของ ครุส (Kruse, 2008: 1) ร่วมกับการรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กำหนดขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาแบบการนิเทศ โดยมีครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) = R_1 : การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา

(Design & Development) = D_1 : การพัฒนา และการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) = R_2 : การนำรูปแบบไปใช้ และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation) = D_2 : การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) = R_1 : การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน ของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ การศึกษาข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริง 2) การศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) การระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในการศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบาย เป้าหมายจากข้อกำหนดกฎหมายระดับชาติ และฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและการนิเทศภายในของโรงเรียนในเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์กับผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ส่วนการวิเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการแนวทางการวิจัยและพัฒนา หลักการแนวทางการออกแบบการสอนเชิงระบบ หลักการแนวทางการนิเทศการสอน รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบ

วิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่าง เดือน มกราคม ถึง เดือน มีนาคม 2553 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Design & Development) = D_1 : การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ดำเนินการร่วมกันทั้งการออกแบบและพัฒนา (Design and Development) กับการศึกษาวิจัยด้วยการนำต้นแบบรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความสมเหตุสมผล โดยผู้เชี่ยวชาญ (Development: D_1) นำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปแก้ไขปรับปรุงต้นแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ในแต่ละองค์ประกอบและกระบวนการของรูปแบบ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน ของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ คือ แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของต้นแบบรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) = R_2 : การนำรูปแบบไปใช้ เป็นการนำต้นแบบรูปแบบการนิเทศที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในภาคสนาม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group

Pretest-Posttest Design) โดย 1) ประเมินสมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ หลังการใช้รูปแบบการนิเทศของครูผู้นิเทศ 2) ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศของครูผู้นิเทศ 3) ประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศของครูผู้รับการนิเทศ 4) ประเมินสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ 5) ประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ และ 6) ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนและนักเรียน เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ 2) โรงเรียนนักบุญเปโตร และ 3) โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ โดยกำหนดโควตาและใช้วิธีการสุ่มแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) จำแนกเป็นครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 และ 6 รวมทั้งสิ้น จำนวน 328 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกต และประเด็นสนทนากลุ่ม รวมทั้งหมด 10 ฉบับ ทุกฉบับเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนตุลาคม 2553 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Wilcoxon Signed Ranks Test ค่า t -test แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation) = D_2 : การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ เป็นขั้นของการพัฒนา ประกอบด้วย การ

ประเมินผลก่อนการนิเทศ ระหว่างการนิเทศและหลังการนิเทศ ในขั้นตอนที่ 3 ได้แก่ สมรรถภาพการนิเทศของครูผู้นิเทศ สมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ และผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model) ให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษา

1. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ได้รูปแบบการนิเทศมีชื่อว่า ซีไอพีอี (CIPE Model) ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

หลักการ คือ การนิเทศการสอนเน้นกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบ สัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของครูด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะที่สำคัญที่ต้องการพัฒนา โดยใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย เหมาะสมกับครูแต่ละคน เพื่อให้การนิเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้นิเทศและส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

กระบวนการในการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 Classifying: C การคัดกรองระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อจัดกลุ่มครู และวิธีการนิเทศที่ต้องการและเหมาะสมสำหรับครูแต่ละกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 Informing: I การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 3 Proceeding: P การดำเนินงาน ได้แก่ 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Pre conference) 2) การสังเกตการสอน (Observation) และ 3) การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Post conference)

ขั้นตอนที่ 4 Evaluating: E การประเมินผลการนิเทศ โดยมีการกำกับ ติดตาม (Monitoring) อย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินการนิเทศเกิดประสิทธิภาพ

เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

ในการนำรูปแบบการนิเทศแบบซีไอพีอี (CIPE Model) ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น มีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 2 ประการ คือ 1) ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู และ 2) ครูมีความมุ่งมั่น จริ่งใจ ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ ร่วมมือกัน มีความรับผิดชอบในการทำงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

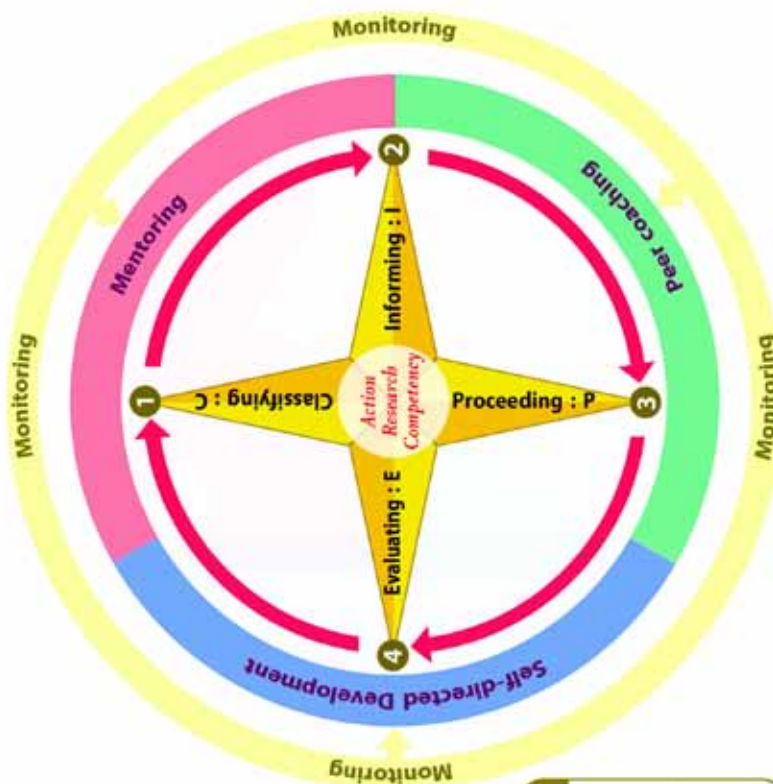
ผลการตรวจสอบร่างต้นแบบรูปแบบการนิเทศ ก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบร่างต้นแบบรูปแบบการนิเทศ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อของความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ของรูปแบบ และความสอดคล้องของรูปแบบ รายข้อมีค่าระหว่าง 0.8 – 1.0

การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model) ก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะเพิ่มเติม มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการในการปฏิบัติการนิเทศมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากองค์ประกอบดังกล่าว แสดงเป็นแผนภูมิของรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ตามแนวคิดของ แกลทธอร์น เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครลัษณ์มณฑลกรุงเทพฯ ดังแผนภูมิที่ 1

รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ชื่อเพื่อ “CIPE Model”

หลักการ

คือ การนิเทศการสอน เน้นกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบสัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของครูผู้สอน ความรู้ความสามารถ ทักษะที่สำคัญ ที่ต้องการพัฒนา และใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย เหมาะสมกับครูแต่ละคน เพื่อให้การนิเทศเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ของครูผู้นิเทศ และส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

- 1) ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู
- 2) ครูมีความมุ่งมั่นจริงจังในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยความเต็มใจ ร่วมมือกัน และมีความรับผิดชอบในการทำงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันสูงสุด

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model)

2.1 สมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้นิเทศ หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้นิเทศมีสมรรถภาพในการนิเทศอยู่ในระดับสูงมาก (ร้อยละเฉลี่ย 88.03) ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2.1 ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาสมรรถภาพในการนิเทศตามวิธีการนิเทศ พบว่า ครูผู้นิเทศแบบพัฒนาตนเอง และแบบให้คำปรึกษา มีสมรรถภาพในการนิเทศ อยู่ในระดับสูงมาก และครูผู้นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีสมรรถภาพในการนิเทศอยู่ในระดับสูง

2.2 การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้นิเทศ พบว่า ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ครูผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2.2 ที่กำหนดไว้ โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

2.3 การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2.3 ที่กำหนดไว้ โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

2.4 การประเมินสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับสูงมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2.4 ที่กำหนด

ไว้ และเมื่อพิจารณาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนตามวิธีการนิเทศ พบว่า ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับสูงมาก คือ ครูผู้รับการนิเทศแบบให้คำปรึกษา ครูผู้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และครูผู้รับการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง

2.5 การประเมินความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2.5 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ลำดับที่ 1 ด้านกระบวนการนำรูปแบบไปใช้ ลำดับที่ 2 ด้านผลของการใช้รูปแบบ และลำดับที่ 3 ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ ทั้งนี้จากการสนทนากลุ่ม พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model) ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม และสอดคล้องซึ่งกันและกัน กระบวนการนิเทศมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันในแต่ละขั้นตอน ถือเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์มากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนเงื่อนไขการนำไปใช้นั้นเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการนำรูปแบบการนิเทศไปปฏิบัติจริง โดยเฉพาะเงื่อนไขของครูที่มีความมุ่งมั่น จริงใจในการพัฒนา

การจัดการเรียนรู้ ด้วยความเต็มใจ ร่วมมือกัน มีความรับผิดชอบในการทำงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก รวมทั้งผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู เป็นการส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาทั้งด้านสมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ และสมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.6 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 2.6 ที่กำหนดไว้ โดยหลังการใช้รูปแบบการนิเทศ นักเรียนทุกระดับชั้นทุกห้อง มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการนิเทศในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการเชิงระบบมาใช้โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนของนักวิชาการ รวมทั้งนำหลักการ แนวคิด ในการออกแบบหรือพัฒนารูปแบบ สังเคราะห์ร่วมกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการนิเทศและกระบวนการการนิเทศการสอนที่มีการดำเนินงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการกับขั้นตอนการออกแบบรูปแบบการสอน โดยการประยุกต์ใช้กระบวนการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE Model ตามแนวคิดของ เควิน ครูส (Kruse, 2008 : 1) ร่วมกับกรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ส่งผลให้ผลลัพธ์จากการออกแบบมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน มีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีสูง มีความเป็นไปได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากการนำวิธีการเชิงระบบ (System Approach) มาใช้ ช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย (ทิตนา แคมมณี, 2550: 197) ระบบเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน มุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกัน ดังนั้น การนำวิธีการเชิงระบบไปใช้กับการออกแบบจะยิ่งช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการนำไปสู่จุดหมายทางการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น ที่สำคัญการใช้การออกแบบเชิงระบบ

ส่วนประกอบต่าง ๆ ของระบบมีความสัมพันธ์ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระเบียบ ไม่ขัดแย้ง ทำให้การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหรือการดำเนินงานเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว ราบรื่น และมีประสิทธิภาพ (Kruse, 2007: 1; กาญจนา คุณารักษ์, 2545: 34-35) ดังนั้น ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จึงมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อของความเป็นไปได้ของรูปแบบสูง

ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model) หลังการใช้รูปแบบการนิเทศ ที่พบว่า สมรรถภาพการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการของครูผู้รับการนิเทศ และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้รับการนิเทศ และผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model) มีการจัดกลุ่มตามความรู้ ความสามารถของครูผู้รับการนิเทศ ซึ่งทำให้ครูผู้นิเทศทำงานได้สอดคล้องกับความสามารถของตน มีการให้ความรู้ที่สำคัญและสนองความต้องการแก่ครูผู้นิเทศเกี่ยวกับการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการอย่างละเอียด ชัดเจน โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ มีการฝึกปฏิบัติสังเกตการสอน ระหว่างการปฏิบัติมีการดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้นิเทศเกิดความรู้ความเข้าใจและมีทักษะตรงตามที่ต้องการ รวมทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการนิเทศ นอกจากนั้นในระหว่างดำเนินการนิเทศ ได้เปิดโอกาสให้ครูดำเนินการพัฒนาตนเองตามกระบวนการของรูปแบบนิเทศ มีการกำกับ ติดตาม ดูแล และให้ความช่วยเหลือโดยผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญเป็นระยะตามโอกาสที่จำเป็นเมื่อครูต้องการ ส่งผลให้ครูมีสมรรถภาพหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการสูงขึ้น ซึ่ง วัชรรา เล่าเรียนดี (2550: 37, 141-142, อ้างถึงใน Brookfield, 1986); Glickman, 1995: 80-81) ชิดชงค์

ส.นันทนาเนตร (2549: 94-96) สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547 : 7-8) Wiles and Bondi (2004: 152-153) Knowles (1998: 64-68) ได้สรุปหลักการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้สอดคล้องกันสรุปได้ดังนี้ 1) ต้องคำนึงถึงความต้องการที่จะรู้ หรือความต้องการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แต่ละบุคคลเป็นหลัก 2) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ อาศัยความรู้เดิมและประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ 3) สภาพแวดล้อมและความพร้อมในการเรียนรู้ ผู้ใหญ่ต้องการความสะดวกสบาย เหมาะสม ตลอดจนได้รับความไว้วางใจและการให้เกียรติผู้เรียน 4) ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง ผู้ใหญ่มองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง 5) เป้าหมายการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะมุ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตเพื่อการแก้ปัญหา 6) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายในมากกว่าแรงจูงใจภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ บรู๊คฟิลด์ (Brookfield 1986, อ้างใน Glickman 1995, 80-81) ได้เสนอหลักการสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นไปด้วยความสมัครใจ การบังคับควบคุมไม่สามารถจูงใจให้ผู้ใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จอยซ์และเซาเวอร์ (Joyce and Showers, 1988 cited by Costa and Garmston, 2002, 38) ที่พบว่า การฝึกอบรมในภาคทฤษฎีด้วยการบรรยายเพียงอย่างเดียว นั้น ผู้เรียนได้รับความรู้ในระดับต่ำ เกิดทักษะได้ในระดับปานกลาง และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในระดับต่ำมาก แต่หากใช้การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีที่ผสมผสานระหว่างการบรรยายทางทฤษฎี การสาธิต การฝึกปฏิบัติ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือการช่วยเหลือแนะนำการฝึกปฏิบัติ เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้บุคลากรได้รับความรู้ในระดับสูงมาก ตลอดจนเกิดทักษะ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้

ในระดับสูง และสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ ของเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2552 บทคัดย่อ) และการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา ของ วชิรา เครือคำอ้าย (2552 บทคัดย่อ) ที่พบว่า หลังจากการใช้รูปแบบการนิเทศการสอนที่พัฒนาขึ้น ครูผู้นิเทศหรือครูพี่เลี้ยง มีสมรรถนะการนิเทศเพิ่มสูงขึ้น ครูผู้สอนหรือนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น และนักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายที่คาดหวังเพิ่มสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ซีไอพีอี (CIPE Model) เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ สามารถพัฒนาสมรรถภาพการนิเทศและการวิจัยในชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรนำรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการไปใช้ในโรงเรียนสังกัดองค์กร สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ผลจากการนำรูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการไปใช้ พบว่า การกำกับ ติดตาม (Monitoring) ดูแล เพื่อให้การดำเนินการนิเทศเกิดประสิทธิภาพนั้น มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการใช้รูปแบบ ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าว จะต้องติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครู ซึ่งในขั้นตอนการให้ความรู้ก่อนการนิเทศนั้น ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2548). **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2552). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2544). **เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน**. ชลบุรี: โรงพิมพ์งามช่าง.
- ทีศนา เขมมณี. (2540). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). **การนิเทศการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เมธี ปิณฑานนท์. (2550). **ความเป็นครู**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท วาย.เค.เอช กราฟิค แอนด์เพรส จำกัด.
- วัชรา เครือคำอ้าย. (2552). **การพัฒนารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). **การนิเทศการสอน: Supervision of Instruction**. พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)**. เอกสารประกอบการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 2/2552 วันพฤหัสบดีที่ 4 มิถุนายน 2552 ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพลส.
- ส.วาสนา ประวาลพุกษ์. (ผู้แปล) (2540). **นักวางแผนวิจัยปฏิบัติการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- Fischer, C.F. **Supervision of Instruction**. Retrieved October 15, 2008 from <http://www.stanwartz.com/adminbook/chap3.htm>.
- Glatthorn, A.A. (1984). **Differentiated Supervision**. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.

Kruse, K. (2007 June 19). **Instruction to Instructional Design and the ADDIE Model**.
URL: http://www.e-learningguru.com/artcles/art1_1.htm.

_____. **Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ
1 ตุลาคม 2551. เข้าถึงจาก http://www.transformivedesigns.com/id_systems.html

McCourt, Joanna Roger. **The impact of peer coaching on teachings perceptions of self-efficiency**
and on the transfer on Teacher Expectations and Student Achievement (TESA)
Internations from training to practice. Katecvd 4 January, 4, 2008,
from <http://www.Thailis.uni.net.th/dao.nsp>.

Wiles, J. and Bondi, J. (2004). **Supervision: A guide to practice**. 6th ed. New Jersey:
Pearson Merrill Prentice Hall.